

TÜRKİYE İLE ERMENİSTAN ARASINDAKİ `FUTBOL DİPLOMASİSİ` NİN İLERİKİ MAÇLARI

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

7 Ağustos 2009 Jean Marcou Türkiye ile Ermenistan arasındaki `futbol diplomasisi`nin ileriki maçları 28 Temmuz`da, Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan, Ermenistan-Türkiye sınırı açılmadıkça Türkiye`ye gelmeyeceğini açıkladı. 2008 Eylül ayında Erivan`a Ermenistan-Türkiye maçına gelen, 14 Ekim 2009`da yapılacak olan eleme maçı için de Sarkisyan`ı Türkiye`ye davet eden Abdullah Gül`e cevap olarak bu açıklamayı yaptı. Eylül 2008`deki bu girişim, Aralık 2008`de de, yine en azından eylüldeki girişim kadar ses getirmiş olan Ermenilerden özür dileyen Türk aydınlar tarafından da sürdürülmüştü. 2009`un ilk aylarında ise, 1990`lardan bu yana Dağlık Karabağ bölgesinde süregelen kronikleşmiş çatışmanın çözüme kavuşturulması için Ermenistan ile Azerbaycan arasında bir anlaşmanın yapılmasını hedefleyen Türk diplomasisinin yoğun aktivitelerine şahit olduk. Öyle ki, 23 Nisan 2009`da Türkiye ile Ermenistan diplomatik ilişkilerini normalleştirmek için bir `yol haritası` üzerinde anlaştıklarını dahi açıkladılar. Ancak o tarihten sonra Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları arasında yapılan görüşmelerde Dağlık Karabağ bölgesi konusunda bir çözüme ulaşılmasını sağlamadığından, Türkiye-Ermenistan yakınlaşması da belirgin bir durgunluk içine girdi. Türkiye ile Ermenistan arasında `futbol diplomasisi`nin yerinde saymaya başlamasına uzanan süreç 3 ana nedenle açıklanabilir. İlk olarak, Türk-Ermeni yakınlaşması sürecinin bu yılın nisan ayına kadar devam eden ivme kazanması olgusunun o dönemki siyasî bağlamıyla ilişkili olarak, özellikle Barack Obama`nın göreve gelmesinden sonra Amerikan yönetiminin değişimiyle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini belirtelim. Aslında, Ankara hükümeti, Obama`nın başkanlık seçim kampanyaları sırasında vermiş olduğu sözlerden dolayı, yeni Amerikan başkanının Kongre tarafından Ermeni Soykırımı tasarısının tanınmasını sağlamaya kadar gidebilecek bir tutum içine girmesinden çekiniyordu. Barack Obama, `Devlet ve Birlik` hakkındaki ilk nutkunda `Osmanlı İmparatorluğu`nun son döneminde katledilen ya da bir ölüm yoluna yollanan 1,5 milyon Ermeni`nin hatırası`ndan söz etti ama `soykırım` sözünü dile getirmeksizin. Yine Obama, bu açıklamasından önce, Washington hükümetinin Türkiye`nin AB`ye üyeliği konusundaki desteğini belirgin bir şekilde dile getirdiği, devlet başkanı olarak gerçekleştirdiği ilk resmî ziyaretini de Türkiye`ye yapmıştı. Bu gelişmeler, Amerika`nın Ermeni Soykırımı`nı tanıması riskinin oluşturduğu, Türkiye`nin üstünde sallanan Demokles kılıcını ortadan kaldırmaya da Türk diplomasisinin kuşkularını bir müddet için azalttı. Son olarak, Türk-Ermeni yakınlaşmasını Bakü`nün güçlü çekinceleri de yıprattı. 7 Nisan 2009`da Obama Türkiye`deki resmî ziyaretini sürdürürken, Cumhurbaşkanı Gül de Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev`e, kendisini Amerikan Başkanı ile sürdürdüğü Dağlık Karabağ konusundaki fikir alışverişlerinin içeriği konusunda temin etmek için, telefon açmak zorunda kalmıştı. Türk-Ermeni yakınlaşmasının Amerikan baskısı bağlamında aldığı yön konusunda kuşkulu olan Azerbaycan Cumhurbaşkanı aynı dönemde İstanbul`da süren Medeniyetler Birliği Forumu`na katılmayı reddetmişti. O zamandan bu yana süregelen yeni enerji koridorları hakkındaki görüşmeler, Azerbaycan`ın stratejik pozisyonunu güçlendirdi. 13 Haziran`da imzalanan, doğalgaz ikmali konusunda fazlasıyla Rusya`ya bağımlı durumdaki Avrupa ülkelerine bir alternatif kaynak sağlayacak olan `Nabucco` petrol boru hattı

antlaşması, řu an için bu girişime gerçek anlamda angaje olan tek üretici ülkenin Azerbaycan olduğunu gösterdi. Ancak Türkiye ve Avrupa`ya verdiği söz Azerbaycan`ın Rusya ile bir doğalgaz antlaşması imzalamasını da engellemedi. Son derece yüksek bir önemi haiz olan bu büyük enerji oyununda Türkiye, gelecekte müttefiki olan Azerbaycan`ı kollamaya daha da eğilimli olacak. Sarkisyan, `futbol diplomasisi`nin sürmesi için `somut adımlar` talep eden son açıklamasıyla topu kendi yarı sahasından Türk tarafına atmış oldu. Yine de, 14 Ekim tarihinde yapılacak olan maç Türkiye açısından sadece diplomatik açıdan önemli olmayacak. Olayı tümüyle futbol merkezli bir bakışla ele aldığımızda da görüyoruz ki; Ermeniler tüm şansını yitirmiş olsa da, şansı süren Türkler, neredeyse günümüz Kafkasya`nın jeopolitik durumu kadar karmaşık ve öngörülmez olan 2010 Dünya Kupası`na seçilmek için çok sıkı futbol oynamak zorunda kalacaklar. OVIPOT. ORG 5 AĞUSTOS 2009

Kaynak/Source: